

I. Dyktando *Wspomnienie z kolejowej przygody.*

Zapytaj mnie gdzie jestem. Gdzieś pośrodku Syber...(i/ii/ji). Być może od ....oskwy(m) dzieli mnie już dwa tysi...ce (on/ą) kilometr...w (u/ó), ale r...wnie(u/ó) dob...e (rz/ż) mo...e (rz/ż) być to t...y(sz/rz/ż) i pół tysi...ca (on/ą). Jakie to ma właściwie znaczenie? Teraz nie mogę st... ..yć(h/ch,u/ó,rz/ż). Koła pociągu niosą mnie we właściwym kierunku, jedziemy na poł...dniowy(u/ó) ws... ..d(h/ch,u/ó), a licznik kilometr...w(u/ó) tyka nieustannie. Ta świadomość mi w zupełności wystarcza, bo teraz nie m...głbym(u/ó) za... ..cić(rz/ż,u/ó) swoich marzeń. Kt...ra(u/ó) jest godzina? Spogl...dam(on/om/ą) przez okno. Zmie... ..a(sz/rz/ż,h/ch). Być może to już ...sma(u/ó) wieczorem. ...sma(u/ó) wieczorem? Jakiego czasu? ...oskiewskiego(m), czy lokalnego? W jakiej właściwie strefie czasowej spośr...d(u/ó) pięciu p...emie...anych(rz/ż) znajd...ję(u/ó) się teraz? Czy to pora na sen? Czy dopiero wstałem? Mam zamiar p...emie...yć(rz/ż) ...osyjskie(r) zak...tki(on/om/ą) wzdl... ..(u/ó,rz/ż/sz) i wsze...(rz/ż/sz). Kończąc gimnazjum w Ch...ąszczy...ewoszycach(sz/rz/ż). Tak, tak – kończyłem szkołę mieszczącą się nieopodal miejsca zamieszkania sławnego G...ego...a(rz/ż) B...ęczyszczkiewicza(rz/ż). Obiecałem sobie, że koniec już z mitrę...eniem(rz/ż) czasu. Postanowiłem wybrać się w podr... ..(u/ó,rz/ż) ...oleją(k) ...ranssyberyjską(t). Bardzo cię...ko(sz/rz/ż) było mi ustalić sobie swój nowy dwudziestoczterogodzinny tryb. Niewygodne wagony i jakiś wewnę...ny(cz/tsz/trz/tż/czsz) brak poczucia stabilności wpływały źle na stan mojego samopoczucia i nastr...j(u/ó). Kiedy wszystko w moim organizmie się r...wnowa...yło(u/ó,rz/ż), p...yuwa...yłem(rz/ż) pewnego ...osjanina(r). Zaczęło się niewinnie, załą...kiem(rz/ż/sz) naszej znajomości był poker. Cię...ko(sz/rz/ż) było w rozgrywce z takim rywalem do...rapać(h/ch) się porządnych pieniędzy. Nie wiem czy sza...rował(h/ch) mnie w ka...dej(rz/ż) partyjce, ale wygrywał o ka...dej(rz/ż) po...e(rz/ż) dnia i nocy. P...eniósłem(rz/ż/sz) się do jego p...edziału(sz/rz/ż), czułem się dob...e(rz/ż), nie zdawałem sobie sprawy z czy...ającego(h/ch) zagrożenia. ...ewne(rz/ż) ...ępolenie(rz/ż) stukających kół o szyny pociągu zastąpiła „superradosna” nocna gra nozd...y(rz/ż) kolegi Chrapacza. Jego p...ydomek(sz/rz/ż) nie pozostawia wątpliwości, dlaczego doświadczył z mojej strony ostracyzmu. Konstantin z wyglądu przypominał potę...nego(rz/ż) drwała o kwadratowej, nalanej twa...y(rz/ż), pooranej licznymi zmarszczkami. Codziennie rano i wieczorem dokonywał niesamowitej ekwilibrystyki, pr...bując(u/ó) zejść lub wdrapać się na swoje posłanie. Tym wysiłkom nieustannie towa...yszyło(rz/ż) głębokie posapywanie Chrapacza i sk...ypienie(sz/rz/ż) wnę...ności(czn/tsz/trz/tż) wagonu, które starał się wyko...ystać(rz/ż) do p...e...ucenia(rz/ż) swojej tuszy. ...ałas(h/ch) przez niego generowany był por...wnywalny(u/ó) z tym, który rozb...miewał(rz/ż) wiele lat temu przy ...olumnie(k) ...ygmunta(z), kiedy to rozentuzjasmowani ...arszawiacy(w) witali na ...worcu(d) ...schodnim(w) Józefa Piłsu...kiego(c/dz/ts/ds), któremu ...ada(r) ...egencyjna(r) przekazała władzę. Ulice ...arszawy(w) oszalały, ja też byłem bliski obłądu, z nocy na noc coraz bliższy. Wyobra...ałem(rz/ż) sobie setki innych rzeczy. Myślałem

o prześlicznych ...aryżankach(p) w a...u...e(rz/ż) i ...or...ecie(rz/ż) prze...adzających(h/ch) się po ...olach(p) ...lizejskich(e), albo o moim dziadku ...ipolicie(h), który jest ...omorzaninem(p), urodzonym ...dańszczaninem(g). Razem z babcią Gra...ynką(rz/ż) mieszkają w stolicy ...ałopolski(m), ...rakowie(k). Na co dzień zajmują się sześciolletnią wnuczką El...bietą(rz/ż), czyli moją młodszą siostrą. Wsp...lnie(u/ó) ...odują(h/ch) ...omika(h/ch), szcurka, jasnoniebieską pap... ..kę(u/ó,rz/ż) ...arzenkę(m) i pięćdziesiąt złotych rybek. Można by rzec, że zgromadzili niezłą mena...erie(rz/ż), której nie powstydziliby się miejskie zoo. W jej p...yszłej(rz/ż/sz) ptaszarni na pewno znajdują się jask...łki(u/ó), k...k...łki(u/ó), p...st...łki(u/ó) i g...eg...ółki(rz/ż), je...yk(rz/ż), pieg...a(rz/ż) oraz biało-czarno-popielata biało...(rz/ż)ytka. Czyli same dziwaki z dziedziny ortograf...(i/ii/ji).

Te wspomnienia ratowały mnie przed samob...(u/ó)jstwem dokonany na własnej, niewygodnej kuszecie. Niby to bła...ostka(h/ch), Kostia tak o...ydnie(h/ch) ...rapał(h/ch), a ja całymi nocami poznawałem anatomiczną budowę ...siężyca(k). Niepokój, lęk przed zapadnięciem zmie... ..u(sz/rz/ż,h/ch). i poczucie, że popadam w bezsenność uczyniły ze mnie ...ipo...ondryka(h/ch). Mało tego! Nie potrafię krytycznie i realistycznie ocenić własnej osoby, otoczenia oraz kontaktów z innymi ludźmi. To zwykłe niewyspanie, czy początki s...izofren...(h/ch,i/ii/ji)? Ja zamartwiam się o swoją przyszłość, bo do postoju w ...ajaszku(t) jeszcze około 7 dni drogi. Od tamtego miejsca zmienimy kierunek jazdy. Konstantin zmie...a(rz/ż) do Ułan Bator w Mongol...(i/ii/ji), a ja do samej magistral...(i/ii/ji) ...ładywostockiej(w), więc to on będzie musiał się wyprowadzić! ...ura(h/ch)! Kiedy nadejdzie ten piękny dzień, wszędzie słyhać będzie moje o...y(h/ch) i a...y(h/ch). Za te wszystkie poranki, kiedy on wstawał ...o...y(h/ch,rz/ż) i o...oczo(h/ch) pytał, czy nie zagralibyśmy w pokera.

II. Test

1. Wyrazy podane w nawiasach wpisz w odpowiedniej formie. (3 p.)

- To zdanie należy wpisać w ..... (cudzysłów).
- W lidze rozegrali osiem ....., z czego wszystkie przegrali. (mecz)
- Przyglądała się ..... przedstawionemu na obrazie Hansa Memlinga. (diabeł)

2. W podanych wyrażeniach zastąp cyfry słowami. (4 p.)

- W grupie było (12) ..... dzieci.
- Bawię się z (3) ..... kociąt.
- Słyszę brzmienie (4) ..... skrzypiec.
- Na podwórku znajduje się kwoka z (5) ..... piskląt.

3. Nazwij typy podanych imiesłowów. Napisz, które z nich się odmieniają, a które nie. (5 p.)

- jedząc – .....
- zrobiwszy – .....
- plącząca – .....
- malowane – .....
- uparty – .....

4. Zdania w gwarze wielopolskiej zamień na wypowiedzenia w języku współczesnej polszczyzny.(3 p.)

a) W antrejce na ryczce stały pyrki w tytce.
.....

b) Pozmywam statory i zjem sznekę z glancem.
.....

c) Wybierzesz się ze mną do składu po chabas?
.....

5. Nazwij zjawiska fonetyczne (upodobnienia), które zachodzą w poniższych przykładach. (3 p.)

a) trzask - .....

b) zrób kanapkę - .....

c) jakby - .....

6. W każdym zestawie podkreśl wyraz o największym zakresie. (4 p.)

a) czworokąt, wielokąt, romb

b) prozaik, twórca, literat

c) monachijczyk, Niemiec, Europejczyk

d) krajowy, wojewódzki, powiatowy.

7. Określ rodzaj zdań pojedynczych ze względu na budowę. (2 p.)

a) Dom naszego ojca był najpiękniejszy w mieście.
.....

b) Piotr śpiewa.
.....

8. W podanych zdaniach podkreśl okoliczniki i nazwij ich typ. (2 p.)

Witek był nieobecny z powodu choroby. - .....

Pojechałem odpocząć. - .....

9. Przekształć podane zdania w wypowiedzenia złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania. (3 p.)

a) Kiedy skończyłem odrabiać polski, zabrałem się do matematyki.
.....

b) Gdy mama porządkowała szuflady, natrafiła na zdjęcia z dzieciństwa.
.....

c) Kiedy zrobiłem zakupy, wróciłem do domu.

.....

10. Podane skrótowce pogrupuj na głoskowce i literowce. (4 p.)

PZU, GUS, PAN, ZHP, PKS,
GOPR, AWF, MOK.

Literowce: .....

Głoskowce: .....

11. Wyróżnione fragmenty zastąp odpowiednimi przymiotnikami złożonymi. (2p.)

a) sok z **moreli, jabłek i marchwi** - .....

b) spodnie w **odcieniu jasnego granatu** - .....

12. Określ, jaki rodzaj podmiotu został użyty w poszczególnych przykładach. (3p.)

a) Autor ukazuje życie współczesnego mu społeczeństwa.

.....

b) Ojca nie ma w domu.

.....

c) Idziemy do kina.

.....

13. Określ, jaką częścią mowy w podanych zdaniach jest wyrażony orzecznik. (2 p.)

a) Zwycięstwo będzie nasze.

.....

b) Na wycieczce klasowej było miło.

.....

14. Nazwij rodzaje zdań złożonych.

a) Nie przyjęła zalotów żadnego innego mężczyzny, ponieważ nigdy nie przestała kochać Odyseusza.

.....

b) Mróz był taki, że woda w jeziorze zamarzła.

.....

c) Wzięliśmy udział w zawodach, lecz ich nie wygraliśmy.

.....

d) Posprzątaliśmy klasę tak, że wychowawca był z nas zadowolony.

.....

15. W podanym wypowiedzeniu nazwij wszystkie części mowy. (4 p.)

Hej, widzisz tę staruszkę, która próbuje przejść przez ruchliwą jezdnię?

.....
.....
.....

16. Wyjaśnij znaczenie następujących związków frazeologicznych. (2 p.)

krewny (przodek) po kądzieli - .....

ikarowe loty - .....

17. Dlaczego w przytoczonym szeregu: „dominikanie, jezuici, Krzyżacy, templariusze” jeden wyraz został zapisany wielką literą? (2 p.)

.....
.....

18. Popraw błąd w podanym zdaniu. (1 p.)

„Prosimy o niepalenie i nie wchodzenie z papierosem”.

.....

19. Wyjaśnij, dlaczego wyraz „narcyz” piszemy dwojako. (2 p.)

raz małą literą - narcyz, a raz dużą literą - Narcyz.

.....
.....

20. Podkreśl przymiotniki, które się nie stopniają. (2 p.)

rzadki   żelazny   bystry   elektryczny   iglasty   ciemny   słony   zły